

Eksamensoppgave

JUS4211 – Prosess og strafferett, høst 2021

Etter noen strevsomme dager på jobb, fortjente Storevik kommunes mangeårige ordfører, Peder Ås, et ordentlig avbrekk fra hverdagens åk og mas. Det som pleide å gjøre susen for Peder, var en helaften hos den vakre Marte Kirkerud. Hun var god til å lytte og en iherdig drikkekamerat. Og best av alt, mot kr. 5000 stimulerte hun ham med berøring på Peders bakende, øverst på lårene og nederst på maven, mens den nakne Peder tilfredsstilte seg selv. Som ekstra service til en trofast kunde, pleide Marte også å synge slagere fra Wenche Myhres tyskspråklige diskografi, noe som bidro til Peders velbehag. Peders libido vansmektet ellers i et dysfunksjonelt og stendødt ekteskap. Han hadde ikke dårlig samvittighet for utskielsene med Marte, men av hensyn til familiens omdømme i Storevik – og ikke minst hans egen karriere – var det viktig for ham at ingen fikk vite om det.

Denne torsdagen var Peder mer sliten enn vanlig, etter å ha brukt hele dagen på å besvare idiotiske henvendelser fra noen av Storeviks mest kverulantiske innbyggere. Bunken med slike brev hadde nådeløst hopet seg opp under covid-19-pandemien, og nå måtte han ta igjen etterslepet. Heldigvis hadde han en flaske bourbon i skrivebordsskuffen for å berge seg gjennom uutholdelige arbeidsøkter som dette, og han hadde allerede opparbeidet en klart følbare alkoholpromille innen han kom til Marte ved 20-tiden.

Peder og Marte avtalte "det vanlige". Marte minnet ham på at han ikke hadde betalt henne forrige gang de møttes, som var omtrent en måned siden. Peder måtte innrømme at han hadde glemte betalingen helt forrige gang, og mens han dro ned buksene, forsikret han at før han dro, skulle hun få alt det han skyldte henne.

Idet Peder la seg på sengen, og Marte forsiktig varmet opp stemmen med melodien til "Er hat ein knallrotes Gummiboot", kjente Peder en varm bølge av utmattelse, alkoholrus og følelsen av å kunne koble helt av sammen med noen som virkelig forstod ham. Han kunne like godt gi seg hen til denne deilige myke trettheten. For, tenkte Peder, vil ikke en god natts søvn nå være en vel så god medisin for nervene som det han egentlig hadde avtalt å gjøre sammen med Marte? Han lot øynene gli igjen og pustet dypt, og etter noen sekunder sovnet han på Martes seng.

Marte, som ikke hadde rukket å sette i gang med berøringene hun vanligvis gjorde for å stimulere Peder seksuelt, ble urolig. Det at Peder ikke hadde betalt henne forrige gang, hadde skapt problemer for henne. Marte sto nemlig i gjeld til det bredskuldrede beistet Hans Tastad. Tastad hadde kjørt henne til Storevik fra bygden Ytre Lillevik for to år siden med en fristende lovnad om at hun kunne få jobb innen bærekraftig landskapsarkitektur. Tastad skaffet henne også leiligheten i Storevik. Da Marte kom til Storevik var det derimot ingen jobb som ventet henne. Etter noe tid begynte Tastad å kreve store ukentlige betalinger fra Marte, angivelig for å dekke utgiftene til reisen fra Ytre Lillevik og Martes leilighet i Storevik. Det ble raskt klart for Marte at den eneste måten hun kunne innfri Tastads krav på, var å selge seksuelle tjenester, blant annet til kunder som Tastad skaffet. De gangene Marte ikke hadde klart å innfri de ukentlige betalingskravene var Tastad truende og

voldelig. For et år siden hadde han på sadistisk vis brukket pekefingeren hennes. Tastad hadde også truet med å banke opp Martes gamle mor hjemme i Ytre Lillevik hvis ikke Marte "skjerpet seg". Hun var nødt til å få betalt for enten Peders forrige besøk eller Peders besøk denne kvelden, for å komme i mål med betalingen til Tastad.

Marte la merke til at Peders lommebok stakk delvis ut av bukselommen. Nå som hun hadde muligheten, måtte hun sørge for å få betaling for arbeidet hun allerede hadde nedlagt, tenkte hun. Ellers var det ille ute med henne, og kanskje også moren. Hun tok fem tusenlapper ut av Peders lommebok og gjemte dem i nattbordet sitt. Lommeboken la hun tilbake i en av Peders bukselommer, før hun la seg til å sove ved siden av ham.

Peder, som var lykkelig uvitende om Tastad og den vanskelige situasjonen som Marte befant seg i, våknet uthvilt ved morgengry og listet seg ut for ikke å vekke Marte. Da han kom ut på gaten, kjente han seg som født på ny, og han var klar for en ny giv til det beste for Storeviks flotte innbyggere. Den deilige optimismen ble imidlertid kortvarig, for han så at han hadde et tapt anrop på mobiltelefonen fra Lars Holm. Holm var avisen Storevikpostens mest plagsomme journalist. Hans manglende forståelse av journalistisk yrkesetikk var overgått bare av hans grunnløse tiltro til egne ferdigheter innen karikaturtegning. Plutselig tikket følgende melding fra Holm inn på Peders telefon:

"God morgen, grisegutt! Håper du har kost deg hos Marte K i natt igjen :) :) :)

Tipper du ikke vil benekte dette hvis jeg forteller deg at jeg har sikret meg bilder av at du kommer til henne om kvelden og drar neste morgen i de samme klærne?

Dette blir en flott avsløringssak med en genial karikatur i helgeavisen (arbeidstittel: "Storeviks *hor*fører Peder Ås") ... med mindre du og jeg kan møtes til et intervju om det kommende kommunebudsjettet på rådhuset i dag kl. 14???

Vi sees i ettermiddag, ellers...!!!"

Hvordan Holm hadde fått rede på forbindelsen mellom Peder og Marte, og skaffet seg bilder av Peder på vei inn og ut av Martes bolig, visste bare Holm selv.

Peder hadde ikke lyst til å røpe opplysninger til Storevikposten om det kommende kommunebudsjettet. Dessuten hadde han allerede en avtale klokken 14 om å møte en delegasjon av kinesiske forretningsfolk, som var potensielle investorer i et nytt industrifelt som var under utvikling i kommunen. Fordi han innså at det ville få katastrofale følger for seg og konen dersom Holm publiserte saken, ryddet Peder likevel plass i kalenderen og stilte til intervjuet. Talspersonen for den kinesiske delegasjonen meddelte Peders sekretær at de ble forbannet av ordførerens avlysning i siste liten. Talspersonen sverget på at de aldri igjen vil reise til Storevik, hvor de ellers godt kunne ha kommet til å investere en god slant hvis forholdene hadde ligget til rette for det.

Kl. 16, etter to timers intens utspørring om hemmelige diskusjoner innad i kommuneadministrasjonen og i Peders innerste krets som ordfører om innretningen av kommende kommunebudsjett for Storevik, var intervjuet endelig overstått. Peder hadde ikke turt annet enn å svare så grundig han kunne på Holms spørsmål. Han pustet lettet ut da Holm sa at han nå hadde fått det han trengte til en skikkelig god sak i Storevikposten.

Holm var stolt, og litt rørt, over endelig å ha fått til et "scoop". Han kunne se for seg hvordan avisredaktøren, som for lengst hadde avskrevet Holm som en talentløs feilansettelse, ville hylle ham når han leverte inn denne artikkelen. Dette kunne bli det store gjennombruddet. Nå som Holm hadde Ås på kroken, følte han imidlertid at det ville bli for dumt å la sjansen gå fra seg til å utvinne mer journalistisk gull fra byens folkekjære ordfører. Han sa derfor til Peder at han ikke kunne slippe tak i relasjonen mellom Peder og Marte før han også fikk lage en trivelig "hjemme hos"-reportasje fra Peders bolig, en villa i byens beste strøk. Dette ville innebære et personlig intervju med Peder og konen, samt noen eksklusive bilder av paret i idylliske hverdags situasjoner hjemme, herunder et bilde i badetøyet med paraplydriker i deres sagnomsuste innendørs svømmebasseng.

Peder innså nå at Holm hadde et varig jerngrep om ham, samme hva han gjorde. Peder ville nemlig aldri kunne føle seg trygg på at Holm ville holde sin del av avtalen og "glemme" saken om Marte. Mens Peder tok dette innover seg, merket han at lommeboken lå i en annen lomme enn den pleide. Da han tok den frem, oppdaget han at det manglet kr. 5000, og han forsto straks at det var Marte som hadde tatt dem. Peder var rystet. Det var innlysende at Marte ikke hadde tatt mer enn hva Peder allerede skyldte henne, men han syns det uansett var et overgrep at hun hadde tatt seg til rette i eiendelene hans på den måten mens han sov.

Peder stormet ut av rådhuset og løp til Storevik sentrum politistasjon, hvor han anmeldte Marte Kirkerud for stjeling og fortalte historien om Lars Holm. Anmeldelsen ble nedtegnet, og saken havnet på pulten til politiadvokat Derek Tappertsen. Politadvokaten opprettet anmeldelse mot Peder for to tilfeller av kjøp av seksuelle tjenester fra Marte Kirkerud; et tilfelle for omtrent en måned siden og et tilfelle for en dag siden. Dessuten ble Peder Ås og Lars Holm anmeldt for grov korrupsjon.

Peder stilte seg uforstående til anmeldelsene rettet mot ham selv – det var jo *han* som gjentatte ganger hadde blitt offer for lovbrudd. Han påpekte at han aldri hadde hatt sex med Marte. Han erkjente at han hadde handlet i strid med Storevik kommunes interesser da han avlyste investormøtet til fordel for intervjuet, og røpte hemmeligheter om budsjettprosessen til pressen. Dette ville han naturligvis aldri ha gjort hvis det ikke var for Lars Holm sin trussel.

Marte stilte seg uforstående til anmeldelsen mot henne – *hun* var jo det virkelige offeret i denne saken. Hun grep straks smarttelefonen som hun hadde tatt med seg fra Ytre Lillevik, og sendte en e-post til politiet, hvor hun påberopte seg immunitet i medhold av Europarådets konvensjon om tiltak mot menneskehandel (ETS nr. 197) undertegnet 16. mai 2005, artikkel 26. Uansett hadde hun jo bare gjort det som trengtes for å avverge at hun og moren fikk juling av umennesket Hans Tastad.

Drøft og avgjør de prinsipale og subsidiære spørsmålene om straffansvar som oppgaven reiser. Spørsmål om straffansvar for Lars Holm for tvang (strl. § 251) og utpressing (strl. § 330) skal ikke behandles.

Sverre Blandhol

Faglig eksamensleder

Oslo, høst 2021